

Gastarbeid in de Mijnbouw

Vreemdelingen zijn er in Limburg altijd geweest, zo brachten oorlogen o.a. Romeinen, Spanjaarden en Fransen naar Limburg. Regelmatig zochten ook godsdienstige vluchtelingen hier een veilig heenkomen. Maar de meeste vreemdelingen komen om hier een beter bestaan op te bouwen.

Met de komst van de steenkolenmijnbouw kwam alles in een stroomversnelling terecht. De particuliere mijndirecties haalden hun gekwalificeerde personeel vaak uit de oudere mijnbouwgebieden in Wallonië, Frankrijk en Duitsland. De Staatsmijnen zochten geschikt personeel in andere delen van Nederland, zoals Friesland en Holland. Dit zorgde voor de eerste golf protestanten in dit van oorsprong katholieke bolwerk. Katholieke geestelijken, hoofdaalmoezenier Poels voorop, streefden ernaar om vooral katholieke mijnwerkers te werven. Liever een katholieke Pool, dan een protestantse of socialistische Hollander.

Tijdens de grote geldontwaarding van 1923 in Duitsland bleken veel Poolse koempels uit het roergebied liever naar Limburg te komen, dan terug te gaan naar het verarmde Polen. Namen als Dominikowski en Patelski klinken ons sindsdien vertrouwd in de oren. Naast de Polen kwamen duizenden Slovenen, Italianen, Oostenrijkers en Hongaren naar onze mijnstreek. In Heerlen was in 1930 maar liefst 55% van de inwoners niet in Limburg geboren.

In de crisisjaren daarna werden de buitenlanders het eerst ontslagen. Veel Italianen gingen werken als schoorsteenveger of terrazzowerker, of startten een ijssalon.

Als na de Tweede Wereldoorlog de vraag naar steenkool groeide als nooit tevoren werden nieuwe landen van herkomst aangeboord voor voldoende arbeidskrachten. We zien de komst van grotere groepen Spanjaarden, Marokkanen en Turken. Uiteindelijk zullen tientallen nationaliteiten de voedingsbodem vormen voor de huidige Parkstedenaar. Niemand kijkt meer vreemd op van een Indonesiër, een Oekraïner of een Engelsman die ons dialect verstaat.

Over Martin van de Weerden

Martin van der Weerden is in het dagelijks leven docent geschiedenis aan het Bernardinuscollege. Daarnaast is hij al tientallen jaren actief bezig met de geschiedenis van Oostelijk Zuid Limburg, met name via het Limburgs Geschied- en Oudheidkundig Genootschap (LGOG) en vanaf 2010 met de rubriek “Van Nul tot Nu” in de regionale weekbladen.